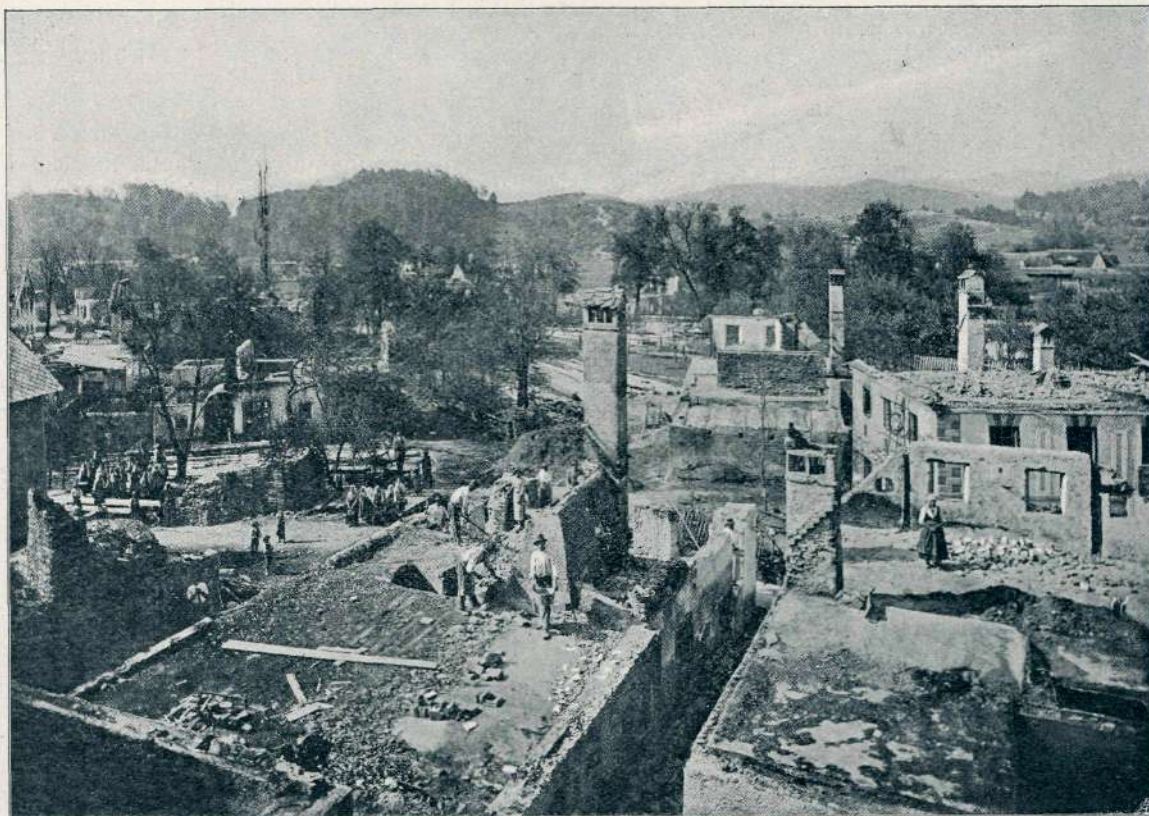

narodnem zlogu. Iz narodopisnih sestavkov naj omenimo „Kranjce na Hrvaškem“, „Hrvaške spomine“, zlasti pa „Bajke in povesti o Gorjancih“. Narodopis je bil njegova najmočnejša stran; ž njim je združeval tudi domačo zgodovino, ki jo je izkušal pesniško obdelati, n. pr.: „Bran in pogin Japodov“, „Inko vojvoda“, „Obleganje Ogleja“. V „Novicah“ se je potegoval za slovenski učni jezik na srednjih šolah, spisal razne zgodovinske sestavke za šolska berila in sestavil slovensko zgodovino. Prevajal je tudi iz starih klasikov. — Malo pred smrtjo mu je došlo od „Slovenske Maticice“ imenovanje za častnega člana. Njegovi izbrani spisi pa ravnokar izhajajo. N. v m. p.!

gospodov, ki si je ob turških navalih rešil življenje, zaupljivo se obrnivši na stopiško Mater božjo, katera je že od petnajstega stoletja sèm slovela. To nam svedoči votivna slika, ki predočuje, kako Turki iz zasede ustrelijo dotičnemu poganiškemu gospodu konja. Iz te nevarnosti ga je rešila stopiška Mati božja. Napisni trak, ki se vije na sliki iz njegovih ust, ima namreč napis: *Ista In Isto beLLo Me CVstoDiebat.*

Kaj naj rečemo o oltarjih? Bistveno so ti oltarni nastavki bogati baročni okvirji, ki sedaj oklepajo lepe Strojveve slike iz l. 1847. Kot okvirji bi morali viseti na steni, oltar sam naj bi se pa priredil po italijanski šegi. Silno mučno je namreč za opazovavca, ko vidi,

POGORIŠČE V HORJULU.

FOTOG. J. KOTAR, LJUBLJANA.

Stopiški oltarji.

Oltarji v župni cerkvi v Stopičah so vsekako zanimiva umetniška posebnost. Zgrajeni so bili začetkom XVIII. stoletja morda v Italiji. Preskrbel jih je za cerkev najbrže graditelj stopiške cerkve Janez Lavrencij baron Paradajzar, posestnik poganiške grajščine pri Novem mestu. Isti je leta 1709 zgradil sedanjo stopiško cerkev, kakor svedoči napis nad cerkvenimi vrati: *Istas saCras aeDes In Stopizh Ioannes LaVrentIVs eX baronIbVs De ParaDelser eXstrVXIIt.* Stem je izpolnil obljubo enega prejšnjih poganiških

da težek okvir sloni na rahli rezbariji, ki jo utegne streti vsak hip. Se li je to pri velikem oltarju v resnici zgodilo, ne vemo, resnica je le, da pri tem oltarju spodnji del okvirja nima listnatih okraskov, ampak top nastavek, na katerem klečita dva velikanska angela, katerih bi se bilo treba res bati, ako bi bila živa. Sicer napravlja med liste vpleteni trak nekak zistem, a splošno ni prave konstruktivne temeljne oblike, vse se porazgubi v podrobnosti in sestavlja zlasti pri stranskih oltarjih okorno ovalno obliko.

Istotako zanimiva je prižnica, ki ima to posebnost, da puttijem na konzolah prehajajo ne samo noge, ampak

tudi roke v ornamente. Polja med konzolami izpolnjujejo na les slikane podobe evangelistov s Kristusom v sredi.

V obče pa imajo ti oltarji tudi prednosti baročnega sloga, ker ob pravi osvetljavi napravljajo mogočen vtisk ter vso cerkev nenavadno veselo in čarobno poživljajo.

G. P.

Mokronoško žezlo. Med inventar trškega premoženja mokronoškega spada tudi „žezlo“, katerega sliko vidijo čitatelji na tej strani. To žezlo prejema z drugim premoženjem vred vsakokratni načelnik mokronoškega trga (ne občine); ne nosi ga nikdar in tudi ni znano, da bi ga bil nosil kateri prednik. To „žezlo“ ni bogve kako umetno delo, pač pa je zelo zanimivo. — Notranja palica je pozlačen baker, okraski (na risbi beli) so najbrže srebrni. Palica je sestavljena iz 5 kosov, ki so med seboj zvezani z vijaki. Izvzemši

Janez Trdina.

male poškodbe je „žezlo“ popolnoma ohranjeno. Žal, da ni o njem nikakih podatkov in da nihče ne vé, kdaj, kako in po kom je to „žezlo“ prišlo v Mokronog. Domneva se, da je bil ta „scepter“, kakor ga nazivljajo, znamenje oblasti nekdanjih trških sodnikov (Markt-richter), a sodeč po delu samem, bi dvomili, da so si ga nekdanji Mokronajzarji sami omislili, marveč je opravičena slutnja, da jim je bilo žezlo podarjeno. Gotovo so si morali Mokronajzarji pridobiti posebnih zaslug, da so prišli do takega daru in odlikovanja. Škoda, da ni o tem nikakih podatkov, bodisi pismenih zapiskov, bodisi ustmenih sporočil. S tem „žezlom“ je zvezan gotovo zanimiv kos mokronoške, in tudi kranjske zgodovine.

Ivan Kr. Tkalčić.

Dné 11. maja letos je umrl po dolgem bolehanju prebendar stolne cerkve zagrebške Ivan Kr. Tkalčić. Bil je skromen mož, dasi daleč znan po svoji učenosti. Poleg dr. Račkega in Ljubića ni bilo marljivejšega zgodovinarja, vestnejšega zbiratelja in tolmača zgodovinskih listin in spomenikov, kakor je bil pokojni Tkalčić. Posebno je proslavil Zagreb, o katerem je izdal „Monumenta historica“. „Dom in Svet“ je priobčil že obširnejši življenjepis Tkalčićev. Zato danes dodajamo le to, da je pred kratkim izdal „Slavensko bogoslužje u Hrvatskoj“.

Jugoslovanska akademija ga je uvrstila l. 1883. za znanstvene zasluge med svoje prave člane, a obenem je opravljal pri akademiji službo arhivarja do svoje smrti. Prijatelji in častivci njegovi so mu priredili ob štiridesetletnici njegovega književnega delovanja pomenljivo, a skromno svečanost, kakor je odgovarjalo njegovemu značaju. Drugega odlikovanja ni dobil. Mesto Zagreb, ki ga je s svojim delom na daleč proslavil, se ga je spomnilo šele zdaj, ko je iz mestnega zastopstva iztisnjena khuenovska stranka. A bilo je prekasno. Mestni župan se je na dan njegove smrti spomnil v svojem govoru velikih njegovih zaslug; a mesto častnega meščanstva je dobil pokojnik od zagrebškega mesta venec na krsto, in mestno zastopstvo ga je spremilo do hladnega groba. J. St.

Kako se prevaja! Prof. T. Martić je v „Radu jugoslovanske akademije“ primerjal mnogo hrvaških in srbskih prevodov iz Turgenjeva z originalom in je dognal, kako površni in nevedni so mnogokrat prevajatelji. Velik del ni bil preveden po izvorniku, ampak po nemških in francoskih prestavah, tako da so celo ruska lastna imena pisana z nemškim ali francoskim pravopisom, n. pr. „Bestujev“, „Sagoskin“ namestu „Bestužev“, „Zagoskin“. Eden je kar iz nemškega prevzel „Major a. D.“ za rusko „otstavnoj major“. Ruski stavek: „Žena ego sbivalasj na zastarêlogo cypljenka“ je preložil nekdo: „Žena mu disala po starinskoj kuhinji“; našel je namreč v rusko-nemškem besednjaku, da pomenja „cypljenok“ —

Narisol L. Feltich-Franckheim.

Mokronoško žezlo.